

Estudien els efectes de la pujada del petroli en el turisme

09/2013 - Medi ambient i Conservació. Una investigació amb la participació d'un científic ICREA de l'ICTA de la UAB aconsella el disseny d'estratègies que minimitzin l'impacte econòmic en el sector turístic espanyol d'una potencial pujada del preu del petroli. Aquest treball ha analitzat els possibles efectes del pic del petroli en aquest sector. Segons els càlculs realitzats, els subsectors més afectats serien els transports, principalment aeri i marítim, i les agències de viatge.

Barrils de petroli.

El pic del petroli identifica el moment en què la producció mundial de petroli arriba al valor màxim, a partir del qual es preveu que la producció declini amb el consegüent augment de preus per la incapacitat de satisfer la demanda. Els rècords registrats en el preu els anys 2008 i 2012 (147 i 128 dòlars per barril, respectivament) semblen ser signes d'haver assolit aquest zenit, segons alguns experts. No obstant això, altres més optimistes asseguren que no es produirà fins després del 2020.

Els investigadors Jeroen van den Bergh, professor ICREA de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) i catedràtic del VU University Amsterdam, i Ivana Logar, del Swiss Federal Institute of Aquatic Science and Technology de Suïssa, han estudiat per primer cop l'impacte econòmic d'aquest fenomen en el sector turístic espanyol. Per això han aplicat el model d'anàlisi input-output (I/O) en combinació amb dades del Compte Satèl·lit del Turisme d'Espanya de l'Institut Nacional d'Estadística relatius al 2005.

El treball, publicat a la revista *Energy*, s'ha centrat en l'increment potencial de preus i no contempla altres factors que poden afectar la demanda del turisme, com ara la inestabilitat política de països que són competència directa d'Espanya i que beneficien al sector al nostre país. L'anàlisi realitzada tampoc permet preveure quins mercats experimentarien més o menys canvis en aquesta demanda.

Partint d'un cost de 55 dòlars per barril, l'estudi considera tres escenaris de preu del petroli de 115, 150 i 200 dòlars per barril i els canvis de preu associats d'altres fonts d'energia (gas i carbó). També té en compte l'increment de preus d'aquestes fonts d'energia de manera individual i en combinació amb un augment de cost de factors primaris (treball i capital), a causa dels efectes inflacionistes sobre els preus dels proveïdors turístics.

Els resultats mostren que els sectors associats a activitats turístiques amb les caigudes més significatives en la seva producció ("output") serien els transports: l'aeri, (entre el 8 % i el 20,8%), el marítim (entre el 5% i el 13,2 %), el terrestre (1,7% i 5,3 %) i el ferroviari (1,5% i 6,8 %). En els serveis de les agències de viatges es reduiria entre un 1,3 % i un 5,5%, en les activitats esportives, culturals i recreatives entre un 0,8 i un 6,6%, en restauració entre un 0,8 i un 5,8 % i a hotelaria entre un 0,5 i un 4,4 %. El rang de percentatges correspon als escenaris menys i més extrems d'increment de preu de petroli i els seus efectes inflacionistes. Depenent de l'escenari adoptat, el Producte Interior Brut es reduiria entre un 0,08 % i un 0,38% i es perdrien entre 20.000 i 100.000 llocs de treball en el conjunt de l'economia espanyola.

Per calcular l'impacte, els investigadors han fixat l'elasticitat del preu de la demanda del sector turístic en un -0,50%, xifra que consideren conservadora. Aquest valor indica en quin percentatge es reduiria la demanda del turisme internacional en resposta a un increment de l'1 % en els preus.

L'estudi també destaca que els gestors polítics haurien de començar a plantejar estratègies d'adaptació a aquest nou escenari econòmic i aprofundir amb estudis que podrien precisar encara més les nostres estimacions. Altres països, com Escòcia i Nova Zelanda, ja han començat a treballar, amb propostes interessants, com invertir en energies alternatives i renovables, establir impostos sobre els viatges aeris, millorar el transport públic i el ferroviari o desenvolupar polítiques de turisme ecològic, que preveu que pugi significativament els propers anys.

Els investigadors consideren que tots els països en què el turisme juga un paper molt important en la seva economia es veuran afectats pel fenomen del pic del petroli, però el grau d'afectació pot variar molt. A Espanya gairebé el 78 % dels turistes estrangers arriba per avió, majoritàriament en companyies de baix cost, que són les més vulnerables a l'augment del preu del combustible, mentre que a Croàcia aquest percentatge és només del 10%. Tot i això, els resultats que aquest estudi planteja poden ser vàlids per a molts països que depenen de les activitats turístiques i són importadors nets de petroli com Espanya.

Jeroen van den Bergh

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals

Logar, I., van den Bergh, J.C.J.M. (2013). The impact of peak oil on tourism in Spain: an input-output analysis of price, demand and economy-wide effects, *Energy*, 54: 155-166.

